xime in.§.famosos ꝛ in anc̃.sed nouo iure ꝛp Ja.ardiz.in ti.ō pace tenē.sub rubricella vbi quis verberaf.ꝛ rubricella vbi quis tondatur ꝛ rubricella vbi quis suspēdit̃ur ꝛp bosti.in summa de fur. in.§.ꝛ inquātum ꝛ i.§.fi.ꝛ in directoria iuris i ti.de furtis i.§.si criminaliter. Jacobus.

Si ministrales. Familiares dñorū inter se rixātes sunt per iudicē sedādi ꝛ cōpgēdi ꝫ formā iuris.b.d. In tex.ibi ministrales. Elias ē in tex. ministeriales ꝛ sm verāq; litterā expone.i. ministri seu familiares vel seruitores seu scutiferi. Nam variis modis iuxta vulgare nūcupari pñt. Ibi guerrā intellige pro quolibet odio rixa vel discordia seu crimine vel excessu ex quibus inter se nō habēt pacē. Non aūt intelligas ppie guerrā pro bello qr tūc haberet locū ti. sequēs dño guerram ꝛ puniretur crimine lese maie. vt. ff. ad.l. iul. maie. l. iij. i.§. ad ez lege sm an. de iser. Ibi regimine. i. iurisdictione. Ibi leges ꝛ iudicia. i. legū iudicia. Ibi ꝓsequaf. subaudi ordādo ad pacē ꝛ ēt cogēdo si sibi videaf ꝛ gruū ar. in. l. cū affirmes. C. de libe. cā ꝛ ēt puniēdo post excessum iā cōmissuz vt. ff. ō vsufru. i. l. equissimū sm pe. ō cer. ꝛ bal. Nō. qr familiares principū ꝛ dñorū sunt subiecti iurisdictioni iudicis ordinarij illius loci vbi delictū cōmiserūt adeo qr potest eos ex ipsoz̃ delictis punire vt hic ꝛ in auc̃. qua in prouincia C. vbi de cri. agi oz. Nō. qr ad officiū iudicis spectat sedare discordias subditorū ꝛ compellere partes ad pacem ꝛ concordiā ne ad arma deueniāt ꝛ rixas vt hic ꝛ in l. si vsufructu. in.§. si iter duos ff. de vsufru. ꝛ ibi no. in gl. facit. l. i. in. §. quies ꝛ qō ibi per Bal. plene. ff. de offi. prefec. vr. ꝛ qō no. in. l. i. C. vti possi. ꝛ. xc. di. placuit ꝛ i c. precipimus. Et in hoc debēt esse soliciti rectores terrarū vt no. in auc̃. de māda. prin. in. §. indeinde qō intelligas ante ppetratū delictū. Nam post perpetratū ꝛ iniuriam illatam nō cogitur qs inuicē facere pacem iniuriāti nisi in foro penitētiali vt in fi. de iniurijs i. §. fi. Et pro hoc nō possent compelli ptes ad cōpromissum ꝫ Bal. in. d. §. quies ꝛ in. l. transigere. C. de trāsac. Quero ab extra qd si ex predicta discordia orta inter dictos familiares violaret̃ par. an puniri debeāt tanq̃ violatores pacis. ꝛ dic qp sic iuxta ea q̃ dcī sunt. ff. eo. in. §. siquis aliū ꝛ in. §. seq. ꝛ seq. sm Pla. de nea. Et hoc modo adaptari potest ad istū titulū. Quero an ex dicto delicto predictorū famulorū teneaf̃ domini ipsorū dic plene per Bar. in. l. i. in. §. familie. ff. de publica. ꝛ ad legem iul. repe. in. l. ij. ꝛ. ff. ō miscen. rui. mau. in. l. nequid ꝛ per Bal. in. l. obseruare i. §. proficisci. ff. de offi. procōsul. ꝛ leg. Ultimo ad materiā vide qō dicā. i. ti. seq. Quis aūt dicatur famulus ꝛ minister plene vide per Barto. C. de ꝓpositi. sacri. cu. li. xij. ꝛ qō no. in auc̃. de testi. in. §. si vero ignoret ꝛ in. l. presenti. C. de his qui ad eccle. confugi. in dicto. §. familie. Jaco.

Quicunq; Dividitur in duas partes. In primo puidet transeūti per terram alienam circa pabulum equi sui. In secūda prouidet circa cōmoditatē atq; vsum necessariū ipsius trāseūtis. scīa ibi licitū. Casus. Quicūq; transitum facit cū equo per terram aliquaz. potest equū suū pabulo reficere iuxta viam ꝛ potest etiaz vti herba ꝛ viridi silua sine vastatione ꝛ dāno alicuius. b. d. In tex. ibi per terram. i. alienā. Ibi sm viaz. i. iuxta viā. put exponit̃ p gl. in. l. marcius in prin. ff. ō acq. rerū do. vbi ē similis tex. Ibi ampleti potuerit. eūm nō faciat alio nocēdi sed ex necessitate. p respiratōe equi sui fessi capiēdo ō herba vel frōdibus existētibus ppe viam cui vie q̃āto. ppinquius pōt oz̃ se adherere. Ibi vsu necessario. fone ibi prādēdo vel dormiēdo ad vmbrā vel supfluū pondus deponēdo vel de equo descēdēdo ꝛ ibi cuz equo pausando vel aliter vtēdo dicta herba vel silua ad aliquā aliā suā cōmoditatē ꝛ vsum in cā necessitatis quo tēpore omnia videntur cōmunia. l. ij. i. §. cū in eadē ꝛ ibi no. in glo. ff. ad. l. rodi. de iac. Itez qr necessitas facit licitū qō alias esset illicitū vt i regula qō nō ē licitū de regulis iuris ꝛ dixi. ō. quid sit inuesti. in. §. si vero inuestitura. Nō. qr itinerāti fas ē trāsire p agrū alienū. Nā hoc ē de iure diuino vt in decre. di. i. c. i. licet sm leges dño inuito nō liceret ingredi vt in. l. per agrū. C. ō serui. ꝛ ibi no. i glo. Nō. qp pro vsu necessario dūmodo sine dāno alterius licitū ē itinerāti vti herba ꝛ silua alterius ꝛ pabulare equō iuxta viā. Nā de iure diuino licitū ē comedere vuas i agro alterius sed nō exportare ꝛ cōcedere ipsas sed nō mittere falcē vt i decre. de cōsecra. di. v. discipulos. Itē qr necessitas famis excusat a furto de iure diuino vt extra de furtis in. c. ij. quia necessitas nō habet legem vt no. in. l. ītē q̃uis in. §. i. ff. cōmuni diui. Cum ex necessitate famis possit pater vendere filium vt. C. de principibus qui fili. di. iñ. l. ij. Item qr tempore necessitatis omnia pabula videtur esse cōmunia. xliij. dist. sicut bij ꝛ in. d. §. cum in eadem. Item quia qs ex precepto tenef̃ pascere errantem. lxxxvi. di. pasce. Opp. ab extra qp imo nō liceat i agro alieno etiam iuxta viaz pascere equū suum vt in. l. quintus mutius ff. ad. l. acqui. So. huius timore cōtrarij An. ō yser. intelligit istum tex. qp iste qui pascebat nō erat in agro. sed erat in via vnde se approp̃inquabat ad sepem separantē agruz a via ꝛ recipiebat ō herba vel ō frondibus pendentibus supra viam vl̃ amplexabaf̃ ō herba ex silua ibi propinqua iuxta viaz pro refectione equi sui fessi qr licet dūmodo sine aliquo damno faciat. Et est ratio quia sibi prodest ꝛ alteri nō nocet vt. ff. ō euic. in. l. euictione. Verum ista lectura licet in se sit vera tamē nō videtur littere cōuenire quia iste tex. presupponit qr transitus fiebat p terrā ꝛ nō p viam. Item qr satis modicā dubitatiōē haberet. Jdcirco alij legunt vt sumauit ꝛ sup tex. declarauit qr iste equitans pascebat equū suū in agro iuxta viā qō licet tum quia sibi prodeſt ꝛ alij nō nocet. Itez quia hoc facit ex necessitate. Item quia iuste credebat dominū ꝓmissorum si hoc sciret. Unde nō videtur delinquere vt insti. de obli. que ex delic. nascauf̃ in. §. furtū. Itez quia licet nō videatur hoc iuridicum tamen cum istud sibi prosit ꝛ alteri nō noceat equitas suggerit vt hoc admittatur vt videmus in simili in. l. in summa in. §. item varius. ff. ō aqua plu. arce. ꝛ ita tenet gl. q̃ hoc tenet. xxij. q. ij. c. fi. Quero ab extra qd si dominus agri reperit istū pabulantem equū suū iuxta formā huius. §. ꝛ petat sibi solui de tali pabulatione qr pabulās ē diues ꝛ nō fecit hoc necessitate paupertatis. sed necessitatis soluz qr tūc nō reperiebat bospitiū propinquū an iste pabulās teneaf̃ soluere. Et videf̃ qp nō post̃q necessitas superat que facit rem ō esse tate cōem vt supra dixi prout in simili dixit Bal. in. l. ti. ō opis lib.

Et quia hic ꝓsupponit qr nō fuit datū damnū. Quero qd si ex tali pabulatiōe inferaf̃ dānū ita qp dominus eq̃ est in culpa an dominus agri poterit retinere equū donec sibi emēdetur damnū vide de hac qōne p Barto. in. l. ꝓtor in. §. de bis. ff. de dam. infec. ē. ff. de incendio rui. nau. in. l. rat. in fi. ꝛ p Bal. in. l. ij. de seruis fugi. ꝛ in spec. de actore versi. sed pone. Ultimo ad materiā ꝓsentem vide qō principaliter tangit de iure ciuili in dicto. §. cū in eadē in dicta. l. p agrū ꝛ in dicto. §. idem varius. De iure canonico vide no. in dicto. c. ij. extra de furtis ꝛ qō in decre. i. di. in. c. i. ꝛ qō no. extra ō ꝓscrip. in. c. ij. ꝛ p Host. in sūma in ti. versi. nūqd ergo ꝛ p Jaco. ardizo. in sūma in ti. de pace tenē. sub rubricella q excusant a pena ex q̃bus cāis facit extra ō reg. in. qō nō licitū ꝛ qō ibi no. Et ō materia calculationis plene vide in spe. de iniurijs ꝛ damno dato i. §. seq̃ ver. pozo cū seq. ꝛ seq. extra de iuriis ꝛ damno dato in. c. si lexerit ꝛ vide plene ad materiā in directoria iuris in prin. libri quarti in ti. de iure ꝛ sūma Jo. sub rubrica ō furtis qōe. viij.

Hic finit lex deinde ꝓsuetudines regni incipiūt. Rubrica.

Ista est vera rubrica vz hic finit lex deinde ꝓsuetudines regni incipiunt. Et hoc probatur ex qr cū lex federici imperatoris q̃. ē. ti. ꝓ primo de pace tenenda scripta est duraueriț hucusq; ā modo est finita. Jdeo dixit hic finit lex vz cū nō sit amplius de dicta lege. Sz incipiunt modo quedam cōstitutiones q̃ cōsuetudines regni appellant ꝛ pro cōsuetudinibus obseruāt ideo subiūgit i rubrica deinde cōsuetudines regni incipiūt. licet quidam aliter habebat ista rubricam ꝛ male vz hic incipit lex cōsuetudinis regni. Et hoc voluit tota ista glo. hic posita. Insuper antiqui quidam aliter habuerunt rubricam hic vz quēadmodū feu. amittat vt no. glo. xxij. q. ij. c. de forma. Sed tu nō recedas ab hac rubrica q̃s supra posui. pvera quia ea cōmuniter vtimur ꝛ longo tempore vsi sumus ꝛ ꝓsuetudine obseruauimus a qua nō licet recedere. l. sed ea. ff. ō legib.

Et cōiungari potest ad ꝑcedentes hoc modo qr cum supra titij. si de feu. fac. cōiro. tractauerit de cōtrouersijs feudorum sup quibus emanauerunt plures decisiones scīz varias cōsuetudines put patet in dicto ti. verum quia multotiens occasione dictarum cōtrouersiarum ꝓpies ꝺueniebat ad rixas ꝛ guerras quas imperator federicus aborrens voluit eas de medio tollere ꝛ pacem in toto suo regno inducere. Jdeo posuit titulum ꝓcedentem. Sed quia interdum nō obstante dicta pace oriebant guerre inter domios ꝛ vnbitabatur an vasalli teneant̃ eos adiuuare ꝛ sup hoc erāt varie cōsuetudines i regno. Hūc vero auctor vt predictas ꝓsuetudines ō claret ānectit ista rubricā hic finit lex ē. Nec mirādum quare ipse

auctor